

kültür üreticisi, mekân sahibi, akademisyen, yazılımcı, sanatçı ve diğer kültür-sanat çalışanları üretimlerine dair sunumlarıyla yer alarak birbirlerinden haberdar oldukları gibi, bir kısmı işbirliği içine girerek yeni projelere imza atıyor.

İletişim toplantılarından farklı olarak "Pla+forum"larda, müzik, sinema, tiyatro, mekân, bağımsız yayıncılık, güncel sanat, öğrenme pratikleri ve alternatif modeller, açık atölye, etkinlik tasarımı alanlarında değerlendirmeler yapıp tespit edilen problemlere yönelik çözümler önerileri tartışılıyor.

"Modeller ve Stratejiler", İKPG'nin kültür ve sanat açılımı uluslararası düzeyde genişlettiği bir bölüm olarak önem taşıyor. Türkiye ve Akdeniz'in çeşitli ülkelerinden davet edilen, alanında uzman kişilerin katılımıyla, Kültür Çalıştayı'nda ortaya çıkan hedef, "Akdeniz'de kültür sanat ve tasarım kenti İzmir" doğrultusunda gelişmeler sağlanıyor. İzmir'in dinamiklerine uygun bir kültür stratejisi belirleme yolunda, değerli katkıların sunulduğu toplantılar, kentin kültür-sanat açılımı yerelde ve uluslararası alanda güçlendirecek adımları belirlemede önem taşıyor.

"İKPG Yaz Okulu"nun ilki, Ağustos 2017'de, "birlikte öğrenmek / birlikte üretmek" ana başlığı altında Şirince'de, Tiyatro Medresesi'nde düzenlendi. Atölyeler, LAB, Modeller ile Stratejiler ve Kültür Politikası Çalıştayı bölümlerinden oluşan Yaz Okulu, bileşenler arası bir aradılığı güçlendirici bir organizasyon oldu. Yaz Okulu kapsamında atölyeler "Dil", "Dokümantasyon", "Görselleştirme", "Kamusal Alanda Sanat", "Performans" ve "Yaratıcı Tasarım" olmak üzere altı başlık altında düzenlendi. LAB bölümündeki konusmalar, "Bellek ve Hikâyeleştirme", "Sergileme ve Sunum" ve "Sahneleme" başlıkları altında, alanında deneyim sahibi akademisyen, sanatçı, küratör, yazar, dansçı, sahne tasarımcısı, oyuncu ve yönetmen konuşmacıların katılımıyla gerçekleşti. Modeller ve Stratejiler'de, "Örgütsel Yapı ve Sürdürülebilirlik", "Kaynak Yaratımı ve İzleyici Geliştirme", "Sanatçı Hakları ve Sansürle Mücadele" alanlarında uzman konukların yürüttüğü oturumlar yapıldı. Kültür Politikası Çalıştayı'nda ise "Uluslararası İşbirliği", "İçerik Geliştirme ve Miras", "Yenilikçi Yapılar Geliştirme", "Erişilebilirlik, İçerme, Eğitim ve Görünürlük", "Paydaş Yaratmak ve İlişki Geliştirme", "İletişim ve İzleyici Geliştirme" başlıkları üzerinden tartışılıp İKPG'nin geleceği ve sürdürülebilirlik üzerine öneriler getirildi. Son gün yapılan ihtiyaç-hizmet takası, yeni işbirliklerinin doğmasına olanak sağladı. Yaz Okulu süresince bileşen-

lerden oluşan müzik grupları, performans bölümünde sahne aldı. 11-16 Ağustos 2018 tarihleri arasında Seferihisar'da bulunan Teos Ormancı Tatil Köyü'nde ikincisi düzenlenen Yaz Okulu'nda, performans sanatı alanındaki etkinliklerin çerçevesi genişletilerek farklı disiplinlere de yer açıldı.

İzmir'de kültür ve sanat alanında üretimde bulunan insanlar 1990'ların sonlarına doğru bir göç dalgasıyla kentten uzaklaşmıştı. 2009'da İzmir'de yapılan Kültür Çalıştayı bu göçü tersine çevirerek kenti kalkındırma hedeflemiştir. İKPG ile oluşturulan yapı, disiplinlerarası üretimde bulunan birçok insanı bir araya getirerek üretim, iletişim ve paylaşım alanlarında kurulan ağ ile önemli bir girişim olmuştur. Bu yapının varlığında haberdar olan sanatçı ve sanat girişimcisi, kentin geçirdiği dönüşümü yeni bir imkân olarak görebilmektedir. Kentte, son dönemde arttığı gözlemlenen tersine beyin göçü bu savı destekler niteliktedir.

Nursaç Sargon

İKPG Yaz Okulları, 2017-2018

DOI 10.32325/iaad.2018.41

2014'ten bu yana İzmir'de kültür sanat adına düşünen, çalışan, üreten insanlar arasında iletişimi ve dayanışmayı güçlendirme; şehrin kültürel ve sanatsal kapasitesini daha görünür kılma ve yerel izleyici sayısını arttıracak stratejiler geliştirme çabasında olan İzmir Kültür Pla+formu Girişimi (İKPG), iki yıldır düzenlediği yaz okulu ile bu çabaları bir adım ileri taşıyor. İlki Şirince'de, ikincisi Sığacık'ta gerçekleştirilen yaz okulları odaklandığı konularda, farklı disiplinlerden kültür sanat insanlarının çok yönlü, çok boyutlu, zengin bakış açılarını harmanlayarak yaratıcı ve cesur yaklaşımlar ortaya çıkmasına zemin hazırlıyor.

Her iki yaz okulunun içeriği İKPG çekirdek ekibi tarafından tasarlandı ve katılımcılar İKPG bileşenlerine yapılan açık çağrı sonucu belirlendi.

23-29 Ağustos 2017 tarihlerinde "birlikte öğrenmek/birlikte üretmek" ana başlığıyla Şirince'de, Tiyatro Medresesi'nde gerçekleşen ilk yaz okulunun çatisını Modeller-Stratejiler, LAB ve açık atölyelerdeki tartışmalar oluşturdu. "Sanatçı Hakları ve Sansürle Mücadele" başlığında Asena Günel ve Salihya Yavuz; "Örgütsel Yapı ve Sürdürülebilirlik" başlığında Fikret Adaman ve Gökçe Dervişoğlu Okandan; "Kaynak Yaratımı ve İzleyici Geliştirme" başlığında Görgün Taner ve Özlem Ece görüşlerini,

deneyimlerini, güçlükler karşısında ürettikleri alternatif çözümleri katılımcılara aktardı. “Bellek ve Hikâyeleştirme, Sahneleme, Sergileme ve Sunum” daha kuramsal tartışmalara alan açan LAB’ın konu başlıklarıydı.

İKPG Yaz Okulu 2017’ye katılan yaklaşık yetmiş İKPG bileşeni gönüllü seçtikleri dokümantasyon, görselleştirme, kamusal alanda sanat, yaratıcı tasarım, dil ve performans atölyelerinde İKPG ekibinden moderatörlerin kolaylaştırıcılığında birbirlerinin yaklaşımlarını anlamaya, birlikte çalışabilecekleri alanları keşfetmeye çalıştılar. Kimi atölyeler derin tartışmalar halinde ilerlerken, kimileri çok daha somut ve pratik çalışmalara ve projelere yoğunlaştı. Yaz Okulu’nun sonunda düzenlenen İzmir Kültür Politikası Çalıştayı’nda katılımcılar, İzmir’in kültür politikasını erişilebilirlik, paydaş yaratma, içerik geliştirme, miras, yenilikçi yapılar, uluslararası işbirliği, iletişim, izleyici geliştirme başlıklarında değerlendirdiler. Ayrıca, İKPG’nin İzmirli kültür sanat üreticilerine katkı sunmak için izleyeceği yol, benimseyeceği misyon, kamu kurumları ve kentteki farklı sektörlerle kuracağı ilişkiler, organizasyon yapısı bizzat bileşenler tarafından tartışıldı. Yaz Okulu katılımcıları akşamları Terane Film Müzikleri Orkestrası, The Underdogz, Gazapizm, Noksan ve Apeiron Collective’in performanslarını izleme ve sosyalleşme fırsatı buldu.

Yaz Okulu’nda beş gün boyunca yapılan tartışmalar, sunumlar, atölye çalışmaları *İKPG Yaz Okulu 2017* kitabıyla belgelendi. (Kitaba çevrimiçi olarak erişilebilir, bkz. http://bit.ly/IKPG_Yayin.)

İKPG Yaz Okulu’nun ikincisi 11-15 Ağustos 2018 tarihlerinde Sığacık’ta Teos Ormancı Tatil Köyü’nde gerçekleşti. Yaklaşık yüz bileşenin katıldığı ikinci yaz kampı “kolektif ağ” başlığı altında beş ayrı atölyeye, üç LAB çalışmasına ve üç farklı konunun model ve stratejilerine yer verdi.

2018’de yaz okulu katılımcıları beş atölye çalışmasından tercih ettikleri birine katkı sundular: “Tasarım”, “Haritalama”, “Kuluçka”, “Üretim Pratiği” ve “Bellek, Tarih, Dil” atölyeleri. Her atölye kendi alanında dinamik tartışmalara, yeni fikirlerle ve proje önerilerine yol açtı.

Tasarım atölyesi, kentin günlük ve sosyal hayatı içerisinde karşılaşılan sorunların siyasi erkten bağımsız olarak tasarım yoluyla çözüm yöntemlerine odaklandı. Haritalama atölyesi katılımcıları, İKPG Yaz Okulu 2018’e katılan bileşenlerin ve davetlilerin ilişkileri üzerine beraber düşünenek bileşenler arasındaki ilişki ve ilişkisizlikle-

ri görsel hale dönüştürmek üzere bir haritalama çalışması yürüttü. Kuluçka atölyesi katılımcıları, İzmir’de kültür sanat üreticileri için bir kuluçka merkezi tasarımı, günlük çalışmaların kaydını tutacak bir kültür sanat arşivi ve bir çocuk festivali önerileriyle çalışmalarını tamamladılar ve yaz okulundan sonra bu üç projeyi de takip etmek üzere toplandılar. Üretim Pratiği atölyesinde farklı disiplinlerden gelen sanatçılar kendi üretim pratikleri deneyimlerinden yola çıkarak kurulacak kolektif bir ağ ile birbirlerinin üretim pratiklerini kolaylaştırabileceklerini; ortak bir üretim pratiği sürecine gidebileceklerini ortaya koydu. Bellek, Tarih, Dil atölyesi, dilde anlam dünyamızın ses karşılıkları, bunların belleğimizi inşası ve “tarih-geçmiş-mazi” meseleleri arasından yol olarak şehirden kente evrilirken kolektif hatıraların izi kaybolmaya yüz tutmuş mekânları olarak “mezarlıklar” a yöneldi. Bileşenlere ortak düşünmek ve hareket etmek için zemin sağlayan atölyelerin çıktılarını önümüzdeki dönemlerde İzmir’in kültür sanat hayatında gözlemlemek mümkün olacaktır.

LAB çalışmalarında Artık İşler Kolektifi, kolektif hafıza üzerine; Esra Yurttut, kolektif doğaçlama üzerine; Kerem Çiftçioğlu da kolektif ağ üzerine katılımcılarla birlikte üçer günlük çalışma yürüttüler. Modeller ve Stratejiler kapsamında Kolektif Çukurcuma’dan Mine Kaplangı, kolektif küratöryel çalışmaları ve bağımsız mekânları sergi alanına dönüştürme deneyimlerini; İz Öztat, kişisel örgütlenme, kurumsallaşma ve eğitim çalışmalarını katılımcılara aktardı. Timur Çelikyay, Gazapizm ve Akuspaskus müzik performanslarıyla; Oyun Hamuru Tiyatrosu, Tiyatro Kalemi oyunlarıyla Yaz Okulu 2018’in katılımcılarıyla buluştular.

İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İzmir Akdeniz Akademisi bünyesindeki İKPG’nin hayata geçirdiği yaz okulları İzmirli kültür sanat üreticileri arasında bağ kuruyor; var olan bağları güçlendiriyor; kolektif, ortak çalışmalara ve yeni fikirlerin, girişimlerin doğmasına zemin hazırlıyor. Farklı disiplinlerden, farklı deneyimlerden ve farklı yaş gruplarından kültür sanat insanlarını bir araya getiren yaz okulları, ele alınan konu ve sorunlarda yeni ve zengin yaklaşımların ortaya çıkmasına fırsat sağlıyor. Bu haliyle yaz okulları İzmir’in kültür sanat hayatına dinamizm katıyor, sanatçıları ve kültür insanlarını yeni çalışmalar üretmeye teşvik ediyor.

Hale Eryılmaz